

Aktuální téma Šťastný nový školní rok

Milé děti, studenti, vážení pedagogové, prožijte nový školní rok bez překážek, roušek a dalších komplikací, a především osobně ve školách a třídách. Dovednosti získané v době kovidové, tedy různé formy distančního způsobu výuky a učení, využijte prospěšně už jenom při výjimečných událostech.

K zahájení nového roku výuky vám přinášíme vzpomínku na prožitky žáků, učitelů i rodičů před 60 lety, kdy byla ve Špindlerově Mlýně otevřena nová devítiletka.

Na fotografii tehdejší pedagogický sbor: 1. řada zleva: Věra Vejnarová, František Tauchman, Oluše Dvořáková, Jaroslava Tvrđíková, 2. řada zleva: Anita Slavičková, Jana Tauchmanová, Jana Václavíková, Eva Brožová, 3. řada zleva: Roman Odvárko, Miloslav Pršala, Miloslava Francová. Na fotografii chybí Milada Odvárková, t.č. na mateřské dovolené.

Foto: archiv J. a F. Tauchmanovi

Špindlerovská škola před 60 lety

Je pátek 1. září 1961. Chlapci a děvčata se scházejí se svými učiteli na náměstí ve Špindlerově Mlýně. Za necelou hodinu pro ně začne nová éra. Bude slavnostně otevřena úplná ZÁKLADNÍ DEVÍTILETÁ ŠKOLA. Prostory školy z roku 1908 byly rozšířeny o druhou budovu přistavenou k Lesnímu domu. Žáci II. stupně již nebudou muset denně dojíždět 18 km do Vrchlabí a 18 km zpět. Budou mít svoji školu doma.

Dechová hudba dovedla dlouhý průvod žáků, rodičů, bývalých pracovníků a hostů až před novou budovu - pavilon pro žáky 1. - 5. třídy. Slavnostní řeči, poděkování všem, kteří se na stavbě podíleli a první hosté vstupují do budovy. Předseda školské a kulturní komise ONV v Trutnově Josef Kulka (v letech 1935-1938

první ředitel české školy ve Špindlerově Mlýně), vedoucí odboru školství a kultury ONV Jaroslav Doležal, školní inspektor František Koudelka, předseda MěNV Josef Paulů a další. SRPŠ zajistilo pro žáky pohostění a zítřka... začínáme.

V sobotu 2. září začal školní rok 1961-1962 běžnou prací. 280 žáků začalo vzdělávat 12 pedagogů. Ředitel školy měl v té době 30 roků, ostatní byli mladší - kromě 55letého důchodce, bývalého vojáka. Tehdejší sestavu učitelského sboru tvořili: ředitel školy: František Tauchman, zástupkyně ředitele: Milada Odvárková, I. stupeň (1. - 5. třída) Věra Vejnarová, Jaroslava Tvrđíková, Oluše Dvořáková, Anita Slavičková, Miloslav Pršala. II. stupeň (6. - 9. třída) Jana Tauchmanová, Roman Odvárko, Eva Brožová, Miloslava Francová, Jana Václavíková.

Devítiletka byla zajištěna personál-

ně, bohužel ne prostorově. V nové budově byly pouze 4 malé učebny pro „národní školu“ a místnička pro učitele a školní pomůcky. Jedna třída byla umístěna v Lesním domě vedle jídelny.

Výuka 6. - 9. třídy probíhala v prostorných třídách v „dolní budově“. Během krátké doby se „uřízlo“, z každé třídy asi metr a půl, a příchými se vytvořily kabinety pro odborné předměty. Nemuselo se pro každý obraz, mapu či zkumavku běhat na půdu. Vznikly čtyři odborné učebny A, B, C, D. Žáci se stěhovali podle předmětů. Do „Áčka“ za fyzikou a chemií, do „Běčka“ za matematikou a hudební výchovou, v učebně C se vyučoval zeměpis, dějepis, přírodopis, v „Děčku“ čeština a ruština.

Učilo se i v suterénu hlavní budovy (v nynějších šatnách u tělocvičny). Výuka technických prací probíhala v Lesním domě - v místnosti porážky prasat bývalého řeznictví.

Protože 7. a 8. třída měly více jak 30 žáků, bylo je možné dělit na matematiku a jazyky. V 9. třídě nám byla povolena tzv. „vnější diferenciacie“ - dělení podle schopností na studijní a pracovní skupiny. Vyšší nároky kladené na zájemce o studium se projevily úspěchem při „přijímacích“ na střední školy.

Pro zajímavost ještě několik čísel. Školní rok 1961/62 ukončilo 276 žáků, 258 prospělo (z toho 26 s vyznamenáním), 2 nebyli klasifikováni, 16 žáků neprospělo. Sníženou známkou z chování bylo hodnoceno 12 žáků.

To je jenom zlomek vzpomínání na začátky DEVÍTILETÉ ŠKOLY VE ŠPINDLEROVĚ MLÝNĚ. Splnilo se přání rodičů dětí z krkonošských hor od hranic s Polskem až po Volský důl nad „studeným kolenem“. Všechny špindlerovské děti se začaly společně vzdělávat v jedné škole!

František Tauchman, ředitel školy v letech 1961-1970

V Krkonoších padly tisíce stromů

V polovině července, resp. v noci ze středy 14. na čtvrtek 15. července 2021, po jediné bouři, která se přehnala přes Trutnovsko, padlo v Krkonošském národním parku během pár minut k zemi 20 tisíc krychlových metrů dřeva. Ročně je v KR-NAP naplánovaná těžba přibližně sta tisíc kubíků, bouře tak poslala k zemi 20 % ročního plánu.

Krkonošský národní park se i s ochranným pásmem rozkládá na 55 000 hektarech. Rozloha dnešních lesů na české straně Krkonoš je zhruba 37 000 hektarů. Dbejte pokynů a neriskujte. Ilustrační foto: archiv KRNAP.

V lesích buďte obezřetní a opatrní

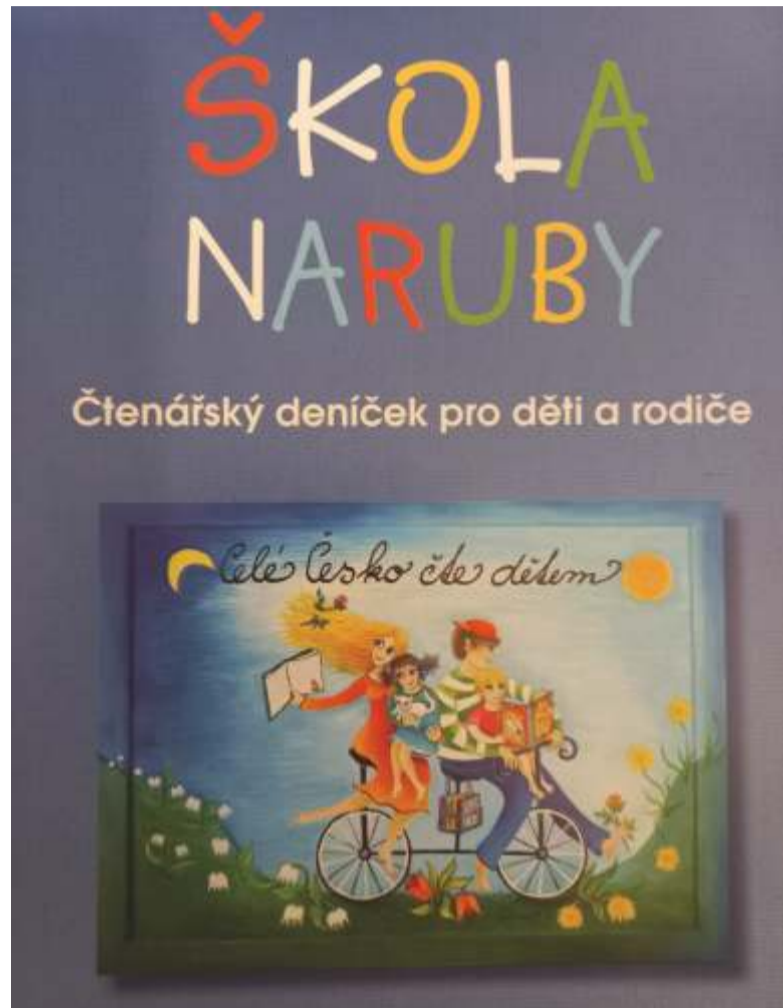
Správci parku kvůli kalamiťe plošně varovali návštěvníky, aby dbali zvýšené opatrnosti, nevstupovali do zasažených lokalit a při cestě lesem se vyvarovali pohybu pod nahnutými či zavěšenými stromy. Podmáčené lesní porosty byly nestabilní a v terénu hrozily pády dalších stromů.

Polomy byly prozkoumávány i ze vzduchu pomocí dronů a následně určen postup při likvidaci kalami-

ty. Zprůchodnění cest trvalo minimálně týden, likvidace všech polomů je práce zřejmě na několik měsíců. Bouře ničila lesy především lokálně v okolí Harrachova v údolí Ryzího potoka.

Nejničivější Kyrill

Nejvíce devastujícím větrem na území celých Krkonoš za posledních 25 let zůstává orkán Kyrill, který v lednu 2007 poškodil cca 88 000 metrů krychlových dřeva a zasáhl plochu 3 900 hektarů. Nebyl to původní les, přesto byla plocha smutně zdevastována. Dřevorubci polomy zcela nevytěžili, asi desetina zůstala, aby se les mohl přirozeně obnovit. Správci parku dosadili stromy, které do té doby v postižených oblastech chyběly. O vše další se postará příroda. -dp-

Městská knihovna informuje

Od září se městská knihovna zapojí do projektu Celé Česko čte dětem a na podporu čtení nakoupí čtenářské deníčky z projektu „Škola naruby“ - žákovské knížky pro rodiče. Cílem je podpořit čtení v rodinách. Motto zní: „Čtème dětem 20 minut denně, každý den.“ Projekt je určen od předškoláků pro žáky 1. stupně ZŠ. Těšíme se na vás v knihovně!

Marie Čeřovská, Městská knihovna Šp. Mlýn

300 let od blahoslavení Jana Nepomuckého

Centrum Špindlerova Mlýna zdobí u historického bílého mostu socha jednoho z nejpůvodnějších světců, který má po celém světě desítky tisíc soch a zobrazení.

Před 300 lety, dne 31. května 1721, byl papežem Inocencem XIII. blahoslaven Jan Nepomucký, generální vikář pražského arcibiskupa, který byl brutálně umučený na rozkaz krále Václava IV. Spolu s blahoslavením byla zahájena jeho kanonizace, tedy cesta ke svatořečení.

Jan Nepomucký (původně Jan z Pomuku) se narodil kolem roku 1340, v Praze se stal bakalářem práv. Doktorát získal na univerzitě v Padově. Po návratu do Čech byl r. 1389 jmenován generálním vikářem. Záhy se ocitl přímo v centru mocenského boje mezi církví a králem. V jedné z mnoha rozepří mezi Václavem IV. a arcibiskupem Janem z Jenštejna skončil Jan z Pomuku (jeho věk byl odhadnut na 45-50 let) a tři další úředníci biskupství na mučidlech. Generální vikář Jan byl mučen, král se sám účastnil, údajně chtěl získat zpovědní tajemství královny Žofie. Zubožené tělo bylo vhozeno do Vltavy. Po nějakém čase ho v řece zahlédli rybáři s pěti světly, podobnými hvězdám. Proto patří hvězdy mezi atributy provázající zobrazení Jana Nepomuckého, které kromě Panny Marie nemá žádný další světec.

Věhlas a uctívání Jana Nepomuckého se rychle šířily. R. 1719 byl úředně otevřen Janův hrob a v lebce nalezen

organický zbytek, který byl považován za zázračně uchovaný jazyk. Kult se rychle rozšířil do celého katolického světa. Dnes najdeme kostely, kaple a sochy zasvěcené Janu Nepomuckému na všech kontinentech a také ve Špindlerově Mlýně. -dp-

Jan Nepomucký, patron kněží, zpovědníků, lodníků, vorařů, mlynářů, vyzván za mlčenlivost, proti nebezpečí vody a na ochranu mostů, symbolicky chrání nejenom lokalitu centra Špindlerova Mlýna. Foto: -dp-

Zprávy z radnice

Usnesení v plném znění z jednání rady a zastupitelstva města jsou veřejně přístupná na webových stránkách města www.spindleruvmlyn.org popř. prolinkem záložky „občan“ z webových stránek: www.mestospindleruvmlyn.cz

Pozvánka

Veřejné zasedání Zastupitelstva města Špindlerova Mlýna se koná v pondělí 13. září 2021 od 16 hodin v zasedací síni MěÚ ve Špindlerově Mlýně. Jednání jsou veřejná, spoluobčané jsou zváni.

Množství odpadků ohrožuje křehkou rovnováhu přírody a z pocitového, vizuálního i morálního hlediska nepřispívá k životní pohodě. Aby mohli obyvatelé sídliště likvidovat svůj domácí odpad co nejpohodlněji, vyrostlo na Bedřichově nové velké stanoviště barevných kontejnerů.

Text a foto: -dp-

Zahradní úpravy centra

Město Špindlerův Mlýn vloni uzavřelo smlouvu na údržbu zeleně a městského parku s Ing. Radkem Linkem. V prvopočátku práce znamenaly provést nutnou údržbu, ze všech záhonů vyhrabat shnilou mulčovací kůru a starý odpad, odstranit nežádoucí invazivní rostliny, ostříhat keře, rododendrony, borovice kleče a zakrslé smrky. Umístit nové kameny, zkontrolovat vazby vzrostlých stromů. Před Špindlerovskou hospodou zásadně upravit terén, zpracovat novou hlínu a písek a urovnat celou plochu a následně vše osázet. Ovšem roční zahradní koloběh je neustálý a trvalá péče nutná. K letošním pracím Radek Link uvedl: „Letos bylo v celém parku a před Špindlerovskou hospodou vysázeno cca 400 kusů nových rostlin různých druhů mrazuvzdorných trvalek, které by měly v našich nehostinných podmínkách přežít. Byly vysazeny různobarevné kultivary, šalvěje hajní - bílé, růžové, fialové, různobarevné a různě vysoké kultivary denivky - žluté, tmavě fialové, tmavě červené, různobarevné kultivary rozrazilu klasnatého - bílé, modré, růžové, dále růžová šušardka klasnatá, bílý kultivar plesnivky perlové, fialové a tmavě modré kultivary levandulí, řebříček v barevném kultivaru teracota - žlutočervený květ. Oranžový kultivar třapalky, fialové a růžové kultivary zavinutky, tmavě červený kultivar hvozdíku, fialový a modrý kultivar kosatce, tmavě červený kultivar kohoutku věncového. Nepostradatelnou trvalkou do záhonů je travina dochan psárkovitý, který je vysázen v záhonech taktéž ve velkém množství a vykvétá při odkvětu všech ostatních trvalek a tvoří hezké nakvetlé klasy,“ vypočetl R. Link.

-dp-

Péče o zeleň systematicky pokračuje, příroda si v každém ročním období vyžaduje další práci. Zahradnický upravený centrum i jeho okolí těší každého z nás. Na snímcích Denivka, Šalvěj hajní, Šušardka.

Foto: Radek Link.

Špindl „tranzitem“ pro přechod stáda beranů

Stopadesátihlavé stádo beranů se prohánělo silnicí ve Špindlerově Mlýně. Horští pasteveci manželé Aertsovi je tudy přeháněli z jedné pastviny na druhou (z Přední Labské na louku nad Michlovým Mlýnem). Právě cesta přes hlavní dopravní tah a následně přes hráz Labské přehrady byla pro ně nejrychlejší a nejjednodušší. Na přesun zvířat dohlížel také městský strážník Roman Karásek, který na několik minut musel zastavit dopravu. Berani šli po úzké cestě, drželi se ve stádu, nesměli se rozběhnout. Akce, doprovázená zájmem turistů i médií, za vydatné pomoci speciálně vycvičených psů, proběhla bez potíží.

-dp-

Květnaté krkonošské louky spásají nejrůznější plemena ovcí (celkově cca 1 900 ks), koz a krav (okolo 270 ks). K vidění jsou ale i koně či stádečko lam a poníků. V neděli 25. července v podvečer hospodář přeháněl 100hlavé stádo ovcí z Klausových Bud na Hromovku.

Foto: Správa KRNAP

Ve čtvrtek 12. srpna ráno přeháněl hospodář 150hlavé stádo beranů pře silnici a hráz Labské přehrady ve Špindlerově Mlýně z Přední Labské na louky nad Michlovým Mlýnem, kde se budou pást zhruba měsíc.

Foto: Vojtěch Kohout

Cena ředitele Správy KRNAP

Při jedenáctém předávání Cen ředitele Správy KRNAP za rok 2020 se laureáty stalo sedm významných osobností či institucí, které přispěly k rozvoji Krkonoše a povědomí o našich horách. Tradičně bývá oceněna osobnost působící ve Špindlerově Mlýně.

Pro rok 2020 byl vybrán bývalý člen Horské služby Krkonoše a zakladatel veřejné lyžařské školy Vladimír Paudera (Cenu ve Vrchlabí převzala dcera s vnučkou. VI. Paudera zemřel týden po slavnostním setkání dne 23. června 2021 ve věku nedožitých 89 let.)

Dalšími oceněnými jsou: horolezec Jan Červinka (účastník legendární Expedice Himálaj - Manáslu 79, vypravené ze Špindlerova Mlýna), hospodář David Mlejnek, obnovitel drobných sakrálních staveb Jiří Daněk (in memoriam), kartograf a vydavatel map Jiří Rohlík, lesník Karel Hroch a výrobce tradičních vánočních ozdob Rautis, a. s.

Smyslem je vyzdvihnout lidi, kteří svým životem a prací znamenají či znamenali přínos pro Krkonoše. Nominace laureátů posílá v hojných počtech veřejnost. V letošním roce Výbor vybíral ze tří desítek návrhů.

Krátké videoportréty oceněných najdete na <https://youtu.be/j1r0Xs8m3CY>.

-dp-

Ocenění za Vladimíra Pauderu převzaly dcera a vnučka, na dalším snímku horolezec Jan Červinka.

Foto: Zdeněk Horák.

Osobnost Krkonoš - 130 let od narození Bedřicha Hlouška, nájemce Labské boudy a propagátora turistiky

75 let od prvního odhalení pamětní desky

Bedřich Hloušek se narodil 17. 2. 1891 v Nové Pace. Po skončení školní docházky byl propagátorem turistiky a Krkonoš. V letech 1920 až 1938 byl nájemcem Labské boudy, v majetku Státních lesů. V letech 1934 - 1936 pořídil k boudě vodní turbínu pro výrobu elektrického proudu.

Zlatá doba Labské boudy, jež byla častým cílem českých i německých turistů a sportovců, proběhla mezi 1. a 2. světovou válkou. Byl v ní český nájemce, vařila se česká kuchyně, k dispozici česká obsluha. V té době probíhala výstavba pohraničního opevnění a Bedřich Hloušek se stýkal s důstojníky Československé armády. Měl hodně informací. Po zabrání pohraničí Němci musel, jako řada dalších, opustit území. Byl několik let majitelem výroby kapesníků. Jako vlastenec byl v roce 1940 vypátrán gestapem a zatčen. Po útrapách věznic a uvědomění, že nemá šanci na další život, zahynul vlastní rukou v den svých narozenin 17. 2. 1940 ve věznicích ve Valdčicích.

Pamětní deska Bedřicha Hlouška byla před rokem 2017 objevena v garáži ve Špindlerově Mlýně. Protože ji v roce 1946 na Labskou boudu instalovali turisté z Nové Páky, byli požádáni o její převzetí, což učinili, a provedli její novou instalaci na Labské boudě pod vedením Josefa Tauchmana z Klubu českých turistů z Nové Páky.

Text a foto: archiv J. Tauchman.

Je pochován na novopackém hřbitově. Na jeho náhrobní desce je vyobrazena Labská bouda. Pohřeb B. Hlouška se stal manifestací proti fašismu. Po válce byl vyznamenán in-memoriam Československým válečným křížem.

Na jeho památku byla 14. července 1946 odhalena pamětní deska na Labské boudě, tehdejší přednostou Odboru pro cestovní ruch Ministerstva obchodu ČSSR dr. V. Partlem. Při požáru původního objektu Labské boudy dne 6. listopadu 1965 došlo k destrukci celého objektu. Deska neshořela, někdo ji odňal z budovy a tím ji zachránil pro další časy. Mnoho let se o ní nevědělo, a tím také ani nemluvilo,“ uvedl pan Josef Tauchman z Klubu českých turistů Nová Paka. Díky němu byla k uctění památky Bedřicha Hlouška znovu umístěna a odhalena pamětní deska v červnu roku 2017.

-dp-

Pamětní desku nyní naleznete na kamenině před hlavním vstupem do budovy po levé straně. Na snímku historická pohlednice Labské boudy.

Scan: Josef Pokorný.

Téma Prostá strava horských obyvatel

Krkonošská kuchyně bývala prostá a jednoduchá. O tom, co se bude vařit, rozhodovalo roční období. Často se vařilo z brambor, hub, velkou roli hrálo koření ze zahrádky. V běžném roce hospodyně připravovaly polévky, které nahrazovaly maso. O to víc se horalové těšili na svátky, hody a posvícení.

Z monografie Ing. Theodora Lokvence, CSc. „Toulky krkonošskou minulostí“ vyjímáme z „kapitoly“ Prostá strava horských obyvatel. Tvořily ji hlavně zemědělské produkty z vlastního hospodářství, doplněné některými nutnými poživatinami, které horalé museli nakupovat. A samozřejmě lesní plody. Hlavním zdrojem obživy budařů byl hovězí dobytek a kozy. V době nejlepší letní sezony pastvy trávící 8 - 9 týdnů, dávala jedna kráva průměrně 7 litrů mléka, za horší sezony 5,5 litrů mléka denně. Budaři většinou použili polovinu mléčných produktů pro vlastní obživu a druhou polovinu prodali. Sýr vyráběný v Krkonoších, tzv. bylinkový sýr, byl vyhledávanou specialitou, dodávanou i na dvory velmožů do Polska a Ruska. Vyráběl se stejně, jako sýry jinde.

Tajemství spočívalo v příměsí aromatických prášků z bylin

Byliny dodávaly sýru nazelenalou barvu, zcela zvláštní chuť a kořenovou vůni, pro kterou byl velmi ceněn. Nejčastějšími ingrediencemi byl prášek z majoránky, tymiánu, marulky, komonice a žebříčku. Když sýr dozrál, dal se strouhat. Rozetřel-li se strouhaný sýr s máslem, vznikla lahodná pomazánka. Po zpracování mléka zbylo značné množství podmáslí a syrovátky. Ty přišly na stůl v horských boudách. Produkce zemědělských plodin byla naopak nepatrná a naprosto nedostačující. Klešala se stoupající nadmořskou výškou. Na malých políčkách pěstovali později hlavně brambory, dorůstající velikosti vlašského ořechu. Sloužily jako píče pro dobytek. Ve vyšších polohách je museli často dobývat zpod sněhu. V nižších polohách

byly však jednou z nejrozšířenějších zemědělských plodin. S třešněmi a jabloněmi bylo možné se setkat ještě kolem 900 m n. m., s hrušněmi kolem 800 m n. m. Nedostatek ovoce nahrazovali budaři sběrem lesních plodů - borůvek, brusinek a malin. Byly významným zdrojem vitaminů. Urodí-li se v létě hodně borůvek, bude málo pohřbů, znělo zdejší přísloví.

Svazek cibule z krkonošské tržnice.

Foto: -dp-

Jídelníček budařů a horáků býval jednoduchý

Každodenním jídlem byl chléb, mléko, sýr a trocha másla. Střídavě se objevovalo kyselé zelí a vzácněji luštěniny - hrách a čočka. Důležitou součástí potravy se staly od pol. 18. stol. právě brambory. Jedly se vařené nebo pečené ve slupce, se solí a trochou másla. Ze syrových strouhaných brambor pekly hospodyňky bramborák.

Ani v polévkách nebyl bohatý výběr. Často se vařil úkrop okořeněný libečkou, mléčná polévka a kyselo. Příprava kyselá byla jednoduchá. Výstižně o přípravě kyselá vypráví v jedné z kouzelných krkonošských pohádek Marie Kubátová. „Kousek chlebového kvásku, lžice černé mouky do toho, vodu, a do rána naroste

Krkonošský houbovec z Benecka.

Foto: M. Chaloupská.

plný hrnek. Naleje se do žhavé vody a drobek se nechá na zítřka. Do toho se zas přisype lžice mouky, přilije voda a zas toho naroste do rána plný hrnek. To je horácké kyselo, co z Krkonošova požehnání vařila Kubovka a po ní všechny její dcery a vnučky, ráno, v poledne i večer, někdy s chlebem, někdy s bandorem, s vejecitěm, s cibulej, podle toho, co je doma, a když nic, tak jen kvásek do osolené vody. Jídlo pro pátek jako pro svátek, dá se ustrojit chudě i bohatě, někdy bývá husté, že by se kocour nepropadl, ale ještě si po něm nikdo nikdy nemusel strouhat puškovec na spravení chuti.“ (Pohádky o Krakonošovi M. Kubátová.)

Kyselo na jídelníčku i třikrát denně

Říkalo se, že chudí tkalci poznali, že bude neděle, když měli kyselo již po osmnácté. Sahrálo však významnou roli ve výživě chudých obyvatel hor,

Kniha Toulky podkrkonošskou minulostí

Historik František Jirásko převzal za rok 2018 Cenu ředitele Správy KRNP. Kniha Toulky podkrkonošskou minulostí předkládá místním patriotům a milovníkům Podkrkonoší malou historickou vlastivědu většiny obcí bývalého vrchlabského okresu.

Scan -dp-

Pro autora rukopisu - Františka Jirásku - byla inspirací legendární kniha Theodora Lokvence „Toulky krkonošskou historií“. Uvědomoval si, že na rozdíl od Krkonoš je oblast Podkrkonoší přehlížena. František Jirásko, profesní kantor, znalec regionální historie, tak na samém sklonku svého života vytvořil dílo, které věnoval svým žákům a sousedům. Chtěl tak vyjádřit poctu svému rodnému kraji. Historik Krkonošského muzea ve Vrchlabí Jiří Louda o knize napsal: „Jde o dílo, které korumuje autorovo dlouholeté badatelské, publikační a v jistém smyslu i pedagogické působení. Dá se říci, že těm, kteří tvorbu a působení Františka Jirásku sledovali, musela kniha svým způsobem chybět. Proto když se objevil její rukopis, bylo jasné, že musí vyjít nejen z úcty k autorovi, ale i kvůli jeho věrným čtenářům. František Jirásko opustil tento svět 10. července roku 2020. Nedočkal se vydání své, dovoluji si soudit, skutečně hluboce osobní knihy.“

Knihou v první části pojednává o historii Podkrkonoší v rozsahu bývalého vrchlabského okresu. Ve druhé části jsou kapitoly z dějin jednotlivých obcí. Texty dokreslují černobílé ilustrace významných pamětihodností i zajímavostí daných obcí a měst, autorky výtvarnice Elišky Štěpové.

Z. Drahná a -dp-

poněvadž bylo a je biologicky velmi hodnotné. Za normálních poměrů byl jídelníček asi takový: snídaně: kyselo nebo teplé mléko s plátkou chleba a „kafe“, přesnídávka: chleba se sýrem i s máslem, oběd: kyselo nebo mléčná, případně zapražená polévka, bramborová kaše, bramborka, svačina: „kafe“ a chleba, večeře: studené mléko, pečené brambory s máslem a tvarohem. Ovšem přesnídávka a svačina nebyly pravidlem. „Kafe“ se vařilo z různých náhražek, hlavně ze sladu. Sladilo se cukernem nebo cukrem, který domácí pán roztloukl na kousky, každý si jeden vložil do úst a přes něj „kafe“ pil. V neděli býval oběd pestřejší, vařila se buď jahelná kaše nebo kaše z krup a hrachu, zelí s knedlíkem. Nejčastějším nápojem byla pramenitá voda a syrovátka.

O svátcích a při různých slavnostních příležitostech si horáci dovolili i něco lepšího: maso, kaši sypanou perníkem, i nějaká ta jeřabinka, hořcová nebo rosolka se našla.

Pestrost i množství jídla byly závislé na hospodářské situaci

Význačným faktorem ovšem zůstávaly pro všechny přírodní poměry, celková hospodářská situace země a pochopitelně i války. Ve zlých dobách se lišejníky v zimě přimíchávaly ke krmení hovězímu dobytku, bylo nutno ho předem spařit a rozsekat. Úřady doporučovaly jíst kdejakou bylinu - šťovík, pampelišky, pupeny topolů, bříz, buků a lípy. Bylo upozorňováno na hlemýždě, slímáky a žáby.

Pro zmírnění bídy vařili v některých místech tzv. rumfordskou polévku, jež se stala v Evropě prostředkem k potírání hladu. Původní recept, podle kterého se mělo v 8 galonech vody rozvařit pět liber ječné mouky, okořenit a přidat čtyři v hmoždíři rozdrcené uzenáče, se značně proměnil.

V Krkonoších vařili polévku tohoto složení: ječná mouka, kroupy, hrachová mouka, rýže, máslo, cibule, česnek, majoránka, kmín, sůl, chléb. Na malé kousky nakrájený chleba, aby „účastník byl přinucen je žvýkat, což k záživnosti přispívá, slina požívajícího se vyvinuje a s pokrmem se smíchá a člověka sytí“.

Projděte se „nad vodou“

Potoky, říčky, řeky a vodopády probouzejí život krkonošské přírody. Díky všudypřítomné vodě také lidé mohou spatřit pestrou paletu zelených odstínů krkonošských luk, strání, lesů, a zaposlouchat se do zurčení horských pramenů. Ale každý z nás si tohle vše chce určitě vychutnávat „suchou nohou“. A právě díky spolupráci studentů fakulty architektury a Správy KRNP je nám to umožněno. Na turistických cestách jsou umístěny unikátní, ale především užitečné lávky přes vodu.

Nad Špindlerovým Mlýnem ve výšce 1020 m n. m. se nachází lávka přes Medvědí potok. Zavede pěší turisty, cyklisty i běžkaře až k Medvědí Boudám. Další dvě lávky najdete na úbočích Stohu, pokud se z centra Špindlerova Mlýna vydáte po modré turistické trase ke Klínovým boudám. Lávky klenoucí se přes Černou strouhu a Hlubokou strouhu nabízejí kolemjdoucím nádherný výhled do údolí z laviček, které jsou jejich součástí.

Doporučujeme i výlet mimo Špindlerův Mlýn. Na území městyse Černý Důl najdete lávku přes Čistou u Hrnčířských bud. Vypravíte se k ní můžete po modré turistické cestě z Černého Dolu, Pece pod Sněžkou nebo také z Vrchlabí. Prozkoumat každý detail této lávky, nazývané též Idin most, můžete také, pokud se vypravíte na cestu z vrcholu Černé hory na Sněžku. Lávka v Malé Úpě překlenuje Rennerův potok v Eliščině údolí. Je navržena tak, aby po ní mohli přejít nejen rodiče s dětmi putující po maloúpské Pohádkové stezce, ale přejet také auta směřující ke svým domovům.

Alena Pacholíkova a -dp-

Lávka přes Medvědí potok zavede k Medvědí Boudám nedaleko Šp. Mlýna.

Foto: Kamila Antoňová.

Ing. Theodor Lokvenc, CSc.

Foto: archiv Správa KRNP.

Výročí 95 let od narození Theodora Lokvence

Ing. Theodor Lokvenc, CSc. (*1926) vystudoval Lesnickou fakultu Vysoké školy zemědělské v Praze. Jeho profesní život je spjat s Krkonošemi. Radou vědeckých, odborných i populárně-naučných publikací nejen z lesnictví, ochrany přírody, historie a současnosti Krkonoš je uznávanou lesnickou osobností a autoritou, vyznačující se širokými přesahy publikovaných poznatků do mnoha příbuzných přírodních (fytologie lesa, dendrologie, ekologie lesních ekosystémů aj.) a společenských oborů (regionální historie, filokartie, genealogie aj.). Za všechny připomeňme první české kompletní zpracování historie Krkonoš, monografii „Toulky krkonošskou minulostí“ z roku 1978. Theodor Lokvenc v roce 2011 obdržel Cenu ředitele Správy KRNP.

Zajímavé je, že zlepšování jídelníčku pytláctvím bylo i v dobách nouze, zvláště u obyvatel bud, řídkým jevem. I když bývalo v horských revírech zvíře poměrně dost. Patřila však k majetku panství, a budaři, kteří byli často nájemci panských bud, měli pronajaté senišť a pastviny a pracovali v panských lesích, si netroufali vrchnost rozhněvat. V krajním případě se omezovali na chytání drobného ptactva, což se povolovalo nebo trpělo.

„Toulky krkonošskou minulostí“ Theodor Lokvenc, zpracovala -dp-

Houbaření v okolí Špindlu je oblíbená disciplína A hospodaření na loukách prospívá i houbám

V letošní houbařské sezoně milovníci a amatérští sběrači hub na své pravé „žně (v čase uzávěrky tohoto vydání) teprve čekají“.

V krkonošských lesích však několik desetiletí pod vedením Dr. Rostislava Fellnera a Ing. Jaroslava Landy z České mykologické společnosti probíhá monitoring hub. Jeho význam spočívá především ve skutečnosti, že houby patří mezi citlivé bioindikátory vzdušného znečištění a zejména narušení stability jejich hostitelských lesních porostů. Dlouhá léta byly houby zkoumány především jako indikátor a důkaz snižování emisí SO₂.

V posledních letech se výzkum zaměřuje i na houby nelesních stanovišť. Příkladem těchto biotopů mohou být pro Krkonoše typické druhově bohaté horské louky a luční enklávy hostící celou řadu chráněných druhů. Houby, přesněji jejich hojnost, mohou pomoci určit kvalitu probíhajícího lučního managementu a stanovit pro danou lokalitu ten nejvhodnější.

Výsledky monitoringu hub na nelesních stanovištích, kterému se v posledních letech mykologové věnovali, přinesl překvapivé nálezy. Nejzajímavější je nález druhu závojenka kruhatá (*Entoloma violaceozonatum*), s největší pravděpodobností prvním nálezem v ČR. Dalším je vzácná kyjanka zakouřená (*Clavaria fumosa*), vyskytující se na extenzivně sečených loukách, či na druhově bohatých horských smilkových loukách, jež je v červeném seznamu hub ČR dlouhodobě vedena jako neznámá. Výzkum potvrzuje, že kvalitně obhospodařované louky hostí pestřejší společenstva hub.

Zprac. -dp-

Ilustrační foto: houbičkám no name se daří také např. na loučce u Labe v centru města před hotelem Savoy.

Foto: -dp-

Kultura a volný čas

Akce: AUDI SRAZ Špindlerův Mlýn

Termín: 2. - 5. 9. 2021

Místo: Špindlerův Mlýn, skiareál Svatý Petr

Pořadatel: Autoservis AudiTech

Letos počtvrté pořádáme velkou akci s názvem „Audi sraz Špindlerův Mlýn 2021“, která proběhne jako každý rok u sjezdovky Svatý Petr, známé jako Home of Quattro.

Přivítáme vás první víkend v září, ale tentokrát již od čtvrtka, to znamená, zapíše si do kalendářů termín od 2. do 5. září 2021. Těšit se můžete na tradiční i nové hosty, soutěže pro malé i velké, prezentace vozů, čtyřkolek a bugin, dětský koutek a mnoho dalšího.

Akce: ŠPINDLEROVKA CUP

Termín: 5. 9. 2021

Místo: Špindlerův Mlýn, Špindlerova bouda

Pořadatel: www.spindlerovka-cup.cz

Již tradiční cyklistický závod, který se jede na trase Špindlerův Mlýn - Špindlerova bouda. Závod je určen pro všechny nadšené cyklisty i širokou sportující veřejnost.

Drakiáda
DEN SKVĚLÉ ZÁBAVY S DRAKY V OBLACÍCH

SOBOTA 25. 9. 2021
ŠPINDLERŮV MLÝN - MEDVĚDÍN

PROGRAM

- 12.00 zahájení 9. ročníku DRAKIÁDY u dolní stanice lanovky
- 12.00 – 15.00 doprovodný program pro děti
- 15.30 – 15.45 hlavní soutěž o nejlépe létajícího draka u horní stanice lanovky
- 16.00 vyhlášení vítězů drakiády:
 - nejhezčí malovaný drak
 - nejhezčí doma vyrobený drak
 - nejlépe létající drak
- 15.00 – 17.30 opékání a prodej špekáčků přímo na Medvědině

SPECIÁLNÍ JÍZDNÉ NA LANOVKU!!!
Děti do 18 let s drakem ZDARMA. 1 Jednosměrná dospělá jízdenka 80,- Kč. 1 Obousměrná dospělá jízdenka 150,- Kč. 1 Speciální ceník je pouze pro účastníky drakiády a platí od 13.00 hod.

Spindlerův Mlýn | skiareál Spindlerův Mlýn | EVROPA 2 | www.mestospindleruvmlyn.cz

Akce: DRAKIÁDA

Termín: 25. 9. 2021

Místo: Špindlerův Mlýn, Medvědin

Pořadatel: Město Špindlerův Mlýn www.mestospindleruvmlyn.cz

Den skvělé zábavy s draky v oblacích a tradiční podzimní akce pro malé i velké létavce. Jelikož pouštění draků k podzimu neodmyslitelně patří, přijďte si v sobotu 25. 9. vyzkoušet, jak vám drak poletí. Akce začíná ve 12 hod. u dolní stanice lanovky na Medvědině ve Špindlerově Mlýně bohatým programem nejen pro děti. Samotné pouštění draků poté proběhne na dračí louce na Medvědině, kam se dostanete lanovkou za snížené jízdné. Pro dětské účastníky drakiády je lanovka zdarma.

Sylvie Dlouhá, vedoucí odboru CRKS, Město Špindlerův Mlýn

Pro rodiče Špindlerovských dětí narozených po říjnu 2019

Vážení rodiče,

vzhledem k stále probíhající pandemii onemocnění covid-19 se v důsledku vládních protiepidemiických opatření nemohlo dosud uskutečnit slavnostní vítání nových občánků se zápisem do kroniky Komise Pro Občanské Záležitosti (KPOZ).

Aktuálně plánujeme vítání občánků uspořádat na konci října 2021. Jedná se o hromadnou kulturní akci, která zahrnuje vystoupení žáků základní školy. Protože ještě není jasný režim návratu žáků k prezenční výuce, ani jaká bude epidemická situace v ČR, nejsme v tomto okamžik s to s určitostí říct, zda se bude akce moci uskutečnit.

Rodiče občánků, kteří neměli možnost být oficiálně uvítáni, a kteří by měli zájem se akce zúčastnit, žádáme, aby zájem dali na vědomí předsedkyně KPOZ paní Libuši Pokorné tel.: 605 924 349. O tom, zda se vítání uskuteční, Vás budeme informovat případně osobní pozvánkou.

S díky za pochopení,
Libuše Pokorná (předsedkyně KPOZ)

Zpráva pro členy Klubu seniorů přihlášených do Mederu

Odjezd ze Špindlerova Mlýna do Mederu je dne 12. 9. 2021 v 6.00 hodin od pošty a v 6.05 hodin od tabule na Bedřichově. Nezapomeňte si vzít certifikát o očkování proti Covidu.

Za výbor KS Ladislava Klímová

Zájezd na rozhledny

Nezapomeňte na podzimní zájezd seniorů! Jede se na rozhledny Štěpánka a Eliška dne 21. 9. 2021. Místa jsou ještě volná, a tak se stačí jen přihlásit a dát najevo, že máte o zájezdy zájem. Cena je 100 Kč. Platit budete až v autobuse.

Odjezd od tabule na Bedřichově v 8.15 hod. Pak stavíme u pošty a ve Vrchlabí u zimního stadionu asi v 8.45 hod. Tak jak jsme zvyklí. Pokud bude v provozu stravování (bez zakazů), bude dostatek času na oběd v Příchovicích. Předběžně domluveno. Budeme se na všechny těšit!

Kontakty na přihlášení: Ladka Klímová, tel.: 499 523 680 nebo tel.: 607 764 300 nebo Ivana Kvasničková, tel.: 604 886 473.

Za Klub seniorů Ivana Kvasničková

Milí spolužáci, přátelé, kamarádi!

Loni se neuskutečnil náš školní sraz, místo toho jsme vyrazili 16. září na výšlap na Kozí hřbety. Protože to byl úžasný zážitek, chceme vás letos pozvat opět na výlet, tentokrát na úterý 14. září 2021.

Sejdeme se ve 13 hod. u Labské boudy a ve 13.30 vyrazíme společně k prameni Labe.

(Pro našeho úžasného pana učitele Romana Odvárka je samozřejmě doprava zajištěna.)

Věřím, že si tuto příležitost nikdo z vás nenechá ujít a přijde vás co nejvíce! Za absolventy ZŠ Špindlerův Mlýn z roku 1968

Vás srdečně zvou

Jirka Erban a Naďa Žaludová.

Bližší info: Naďa Žaludová, tel. 607 645 683, Bedřichov 105, ŠM, nada.zalud@tiscali.cz

Jiří Erban, tel. 603 561 638, ŠM 211, jiri@erban.cz

Zábava „v boulich“ na kole

Ve Špindlerově Mlýně vyrostl pod Medvědinem nový pumptrack. Jeho organizátorem a koordinátorem je společnost Yellow point. Investici podpořilo ze svého rozpočtu Město Špindlerův Mlýn, jako rozšíření sportovních možností pro své malé i velké obyvatele. Vstup na dráhu s vlastním kolem je zdarma.

K jeho provozu Karel Königsmark, projektový manažer Yellow Point, spol. s r. o., uvedl: „Nový pumptrack Krkonošské Bajkovny je dva měsíce zpřístupněn veřejnosti. Kromě několika málo dní, kdy byl zavřen z důvodu deštivého počasí, mají občané města Špindlerův Mlýn, a také jeho návštěvníci, možnost zpestřit si den na kole jízdou na zbrusu novém pumptracku. Během této doby si ho vyzkoušely již stovky cyklistů všech věkových skupin. Mladí na něm ztrácejí prvotní ostych, a ti starší se snaží zajíždět co nejlépe. Do dráhy se často vydávají i jejich rodiče, kteří chtějí jít svým dětem příkladem. To je důkazem, že nový pumptrack je opravdu pro každého. Každý prázdninový pátek dění na pumptracku ještě trochu více ožival. Konaly se zde závody pro veřejnost, na kterých měli možnost porovnat své dovednosti malí i velcí jezdci a odvézt si některé z věcných a zážitkových cen. Prázdniny sice skončily, ale pokud jste jízdu v boulich ještě nezažili, vyrazte vyzkoušet pumptrack Krkonošské Bajkovny. Personál cyklo školy, která je v provozu v místě dráhy, je vám vždy připraven dát užitečné rady, aby byla vaše první zkušenost co nejpříjemnější“, uvedl Karel Königsmark, project manager Yellow Point, spol. s r. o.

Ilustrační snímek Karel Königsmark

Celosvětový úklidový den 18. září 2021

Začátkem srpna znovu přišel čas vyhlásit podzimní pokračování české verze celosvětové kampaně „Ukličme svět“. Letos 28. ročník! Akce se uchytila v povědomí ochránců přírody i dobrovolníků z řad veřejnosti, s nemalým podílem žáků základních i mateřských škol. Do kampaně se po celé ČR může zapojit kdokoliv buď zorganizováním vlastní akce, anebo účastí na akci vyhlášené v okolí. Pokud si chcete zorganizovat akci sami, přihlaste se na: www.uklidmesvet.cz. Detaily jsou zveřejněny na internetu a aktualizované „úklidové“ mapě. Tu můžete využít k vyhledání úklidu ve svém okolí. Akci provází soutěž. Úkolem je zaslat foto-grafie či videa. Podrobnosti na www.uklidme svet.cz.

„Děkujeme všem dobrovolníkům za účast i propagaci kampaně,“ říká Veronika Andrllová, koordinátorka Českého svazu ochránců přírody.

-dp-

Ilustrační foto úklidu v terénu.

Foto: archiv Hedvika Stoklasová.

Zpravodaj Špindlerovské noviny

Měsíčník Města Špindlerův Mlýn ZDARMA

Redakce: Bedřichov 97, 543 51 Špindlerův Mlýn. Tel. + fax: +420 499 523 845.

E-mail: dasa-palatкова@volny.cz

Vydává Interes, Humpolecká 648, 580 01 Havlíčkův Brod, IČ: 44452799.

Šéfredaktor: D. Palátková. Členové komise redakční: Jiřina Staruchová, Monika Kyriánová, Mgr. Libuše Pokorná a Mgr. Vratislav Drtina. Předsedkyně komise Mgr. Eva Klouček Filipová, DiS. Materiály týkající se Města Šp. Mlýn jsou konzultovány s vedením Města Špindlerův Mlýn. Názory dopisovatelů nemusí odpovídat stanovisku redakce. Uzávěrka rukopisů vždy 15. den v měsíci. Pod značkou -dp- Dáša Palátková. Za změny událostí po uzávěrci redakce neodpovídá. Předáno ke grafickému zpracování 17. 8. 2021. Tiskne tiskárna Voborník Hostinné. Registrace: MK ČR E 12904.

NOVĚ VE ŠPINDLU

rohlik CZ

OBEDNÁVKY UŽ OD 100 Kč
DOPRAVA ZDARMA

ROHLIK POINT

Bedřichov 89, Špindlerův Mlýn

www.mestospindleruvmlyn.cz